

Tarptautinė konferencija

Teismų praktikos vienodinimas: formos ir iššūkiai

2025 m. rugsėjo 4–5 d.
Lietuvos Respublikos Seimas

Šiais metais švęsdami 35-ąsias Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo metines, minime daug kitų svarbių, su šia data susijusių sukakčių. Tarp jų – reformuotos Lietuvos teismų sistemos ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kasacinės kompetencijos trisdešimtmetis. Daugiau nei prieš 25 metus Lietuvos Aukščiausiasis Teismas tapo vieninteliu valstybėje už vienodos bendrosios kompetencijos teismų praktikos aiškinant ir taikant įstatymus formavimą atsakingu kasaciniu teismu, kurio išaiškinimai privalomi visiems išaiškintą teisę taikantiems žemesniesiems teismams, bet kuriems kitiems asmenims. Taip Aukščiausiasis Teismas suteikia visuomenei stabilumo, tikrumo, teisės nuspėjamumo, darnos, savo įžvalgomis skatina įstatymų leidybą, jos kaitą, prisideda formuojant teisinę kultūrą.

Vienodos teismų praktikos užtikrinimas yra vienas iš fundamentaliausių teisinės valstybės reikalavimų. Nuosekliai plėtojama, vienoda, turininga teismų praktika yra būtina sąlyga bet kuriai teise grįstai sistemai. Šios sąlygos įvykdymas ne tik užtikrina teisinį aiškumą, tikrumą, bet ir suteikia galimybę visai teismų sistemai veikti efektyviau, išvengti prieštarų teisės aiškinimų, suvienodinti pozicijas dėl reikšmingiausių teisės klausimų ir taip prisidėti prie teisinės valstybės idealo užtikrinimo.

Vis labiau plečiantis kontinentinės ir bendrosios teisės tradicijų konvergencijai, valstybės vienodai teismų praktikai formuoti pasitelkia įvairias priemones: precedentus, jurisprudenciją, konsultacijas, vadinamąjį prevencinį teisės taikymo vienodinimą, apimančią formalias ir neformalias teismų bendradarbiavimo formas, kt. Šios tarptautinės konferencijos tikslas – atskleisti, apžvelgti ir išanalizuoti šias ir kitas teises priemones, kuriomis siekiama užtikrinti vienodą teisės aiškinimą ir taikymą valstybėje, taigi ir vienodą teismų praktiką.

Organizacinė informacija:

Konferencijos metu bus užtikrinamas sinchroninis vertimas į lietuvių ir anglų kalbas.

Tiesioginė transliacija nėra numatoma.

Jei turėtumėte klausimų dėl konferencijos, prašome susisiekti el. paštu j.zokaite@lat.lt

Organizatoriai

**LIETUVOS
TEISMAI**
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Baltic-American
Freedom Foundation

Programa | Teismų praktikos vienodinimas: formos ir iššūkiai

Pirmoji diena | Rugsėjo 4 d.

8.30–9.20	Dalyvių registracija, kava
9.20–9.50	Konferencijos atidarymas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro sveikinimo žodžiai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkės ir Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dekanų įžanginės kalbos
9.50–10.20	Atidarymo pranešimas prof. habil. dr. Burkhardas Hessas, Vienos universitetas

1 dalis | Precedentas kaip teisės vienodinimo šaltinis Aukščiausiųjų Teismų praktikoje

10.20–11.00	Precedentas kaip teisės derinimo šaltinis Aukščiausiojo Teismo praktikoje prof. dr. Margaret Y. K. Woo, Šiaurės Rytų (Northeastern) universiteto Teisės mokykla
11.00–11.20	Kavos pertrauka
11.20–12.00	Įžanginės pastabos diskusijai Moderuoja dr. Eglė Zemlytė, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja; Vilniaus universiteto Teisės fakultetas Precedentas Lietuvos teisės sistemoje: tarp iliuzijos ir realybės prof. habil. dr. Valentinas Mikelėnas, Vilniaus universiteto Teisės fakultetas Precedentas Lietuvos konstitucinėje doktrinoje prof. dr. Egidijus Kūris, Vilniaus universiteto Teisės fakultetas Precedento nebuvimas civilinės teisės tradicijoje prof. dr. C. H. van Rhee, Nyderlandai (informacija dėl dalyvavimo bus patikslinta artėjant renginiui) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas: precedento teismas? dr. Rimvydas Norkus, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinis advokatas
12.00–13.00	Diskusijos tęsinys ir auditorijos klausimai
13.00–14.00	Pietų pertrauka

2 dalis | Prejudiciniai klausimai Aukščiausiąjame Teisme: lyginamieji aspektai ir perspektyvos

- 14.00–14.40 **Nyderlandų prejudicinio sprendimo procedūra**
prof. dr. Bartas Kransas, Leidenio universitetas
- 14.40–15.05 Kavos pertrauka
- 15.05–15.45 **Įžanginės pastabos diskusijai**
Moderuoja dr. Jurgis Bartkus, vyresnysis lektorius, Vilniaus universiteto Teisės fakultetas
- Nyderlandai: ar galime sulaukti jūsų balsų?**
Martijnas Polakas, Nyderlandų Aukščiausiojo Teismo (Hoge Raad der Nederlanden) viceprezidentas ir Civilinės teisės kolegijos pirmininkas; Beniliukso Teisingumo Teismo viceprezidentas
- Teismo teisė paklausti ir Konstitucija**
prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius, akademikas, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius
- Preliminarūs klausimai Aukščiausiąjame Teisme: naujas metodas Suomijoje**
dr. jur. Tatu Leppänenas, Suomijos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas
- Preliminarūs klausimai kaip Aukščiausiojo Teismo teisminės priežiūros priemonė Lenkijos teisinėje sistemoje**
prof. habil. dr. Kinga Flaga-Gieruszyńska ir dr. Aleksandra Klich, Ščecino universiteto Teisės ir administravimo fakultetas
- 15.45–16.45 Diskusijos tęsinys ir auditorijos klausimai

Antroji diena | Rugsėjo 5 d.

9.00–9.30

Dalyvių registracija, kava

3 dalis | Kitos teismų praktikos vienodinimo formos

9.30–10.15

Skirtingi teisės praktikos nuoseklumo užtikrinimo būdai civilinės teisės jurisdikcijose
prof. habil. dr. Alešas Galičius, Liublianos universitetas

10.15–11.05

Įžanginės pastabos diskusijai

Moderuoja doc. dr. Danguolė Bublienė, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkė

Teismų praktikos vienodumas ir teisėjų nepriklausomumas: dvi to paties teisės viršenybės principo pusės

dr. Irmantas Jarukaitis, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjas;
Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius

Vienodo teisės taikymo užtikrinimas: Švedijos patirtis

Andersas Eka, Švedijos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ir ES valstybių
aukščiausiųjų teismų pirmininkų tinklo (NPSJC-EU) pirmininkas

Latvijos Aukščiausiojo Teismo priemonės vienodam teisės taikymui užtikrinti

Aigars Strupišs, Latvijos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas

Kitos nuoseklios teismų praktikos užtikrinimo formos: Estijos pavyzdys

Nele Siitam, Estijos Aukščiausiojo Teismo Administracinės kolegijos teisėja

Kiti teismų praktikos vienodumo užtikrinimo būdai: Lietuvos patirtis

dr. Artūras Driukas, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas

11.05–12.00

Diskusijos tęsinys ir auditorijos klausimai

12.00–12.10

Konferencijos uždarymas